

P / 2 1 0 4 6 0 9 4

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO FINANCIJA
CARINSKA UPRAVA
SREDIŠNJI URED

KLASA: 011-02/23-03/20
URBROJ: 513-02-1210/1-23-1

UPUTA br. 20/23

Zagreb, 02. svibnja 2023. godine

Na temelju članka 11. Zakona o carinskoj službi ("Narodne novine" br. 68/13, 30/14, 115/16, 39/19 i 98/19) ravnatelj Carinske uprave donosi

UPUTU

O PROVEDBI POSTUPKA IZVOZA

Ovom se uputom detaljnije pojašnjavaju pojmovi i opisuje provedba postupka izvoza i ponovnog izvoza roba iz Europske unije (u daljem tekstu: Unije ili EU) uz osrt na provedbu postupka izvoza uporabom automatiziranog sustava izvoza - AES P1 sustav (Automated Export System, Faza 1).

Ova Uputa primjenjuje se kombinirano s smjernicama EK, Opće uprave za carinu i oporezivanje dostupnim na poveznici: <https://taxation-customs.ec.europa.eu/system/files/2023-02/2023-774098%20Export%2Band%2Bexit%2Bout%2Bof%2Bthe%2Beuropean%2Bunion%2B%2Btitle%2BVIII%2BUCC%2B%2Bguidance%2Bfor%2BMSs%2Band%2Btrade.pdf>

1. OPĆE ODREDBE

Pravnu osnovu postupka izvoza čine:

- Uredba (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o Carinskem zakoniku Unije (SL L 269, 10. listopada 2013.- dalje u tekstu: CZU) i sve njene izmjene i dopune (čl. 263. – 270.);
- Delegirana uredba Komisije (EU) br. 2015/2446 o dopuni Uredbe (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o detaljnim pravilima koja se odnose na pojedine odredbe Carinskog zakonika Unije (SL L 343/1, 29. prosinca 2015.- dalje u tekstu: DUCZU) i sve njene izmjene i dopune (čl. 148., 244. – 249.);
- Provedbena uredba Komisije (EU) br. 2015/2447 o utvrđivanju detaljnih pravila za provedbu određenih odredbi Uredbe (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o utvrđivanju Carinskog zakonika Unije (SL L 343/558 29. prosinca 2015.- dalje u tekstu: PUCZU), i sve njene izmjene i dopune (čl. 326. – 344.).

1.1. Osnovni pojmovi i definicije

Za potrebe ove upute primjenjuju se sljedeće definicije:

- *Ivoznik*:
 - (a) fizička osoba koja prevozi robu koja se iznosi iz carinskog područja Unije, ako se ta roba nalazi u osobnoj prtljazi te fizičke osobe;
 - (b) u ostalim slučajevima u kojima se točka (a) ne primjenjuje:

- i. osoba s poslovnim nastanom na carinskom području Unije koja ima ovlasti za odlučivanje i odlučila je da se roba iznese iz tog carinskog područja;
- ii. ako se podtočka i. ne primjenjuje, bilo koja osoba s poslovnim nastanom na carinskom području Unije koja je stranka u ugovoru na temelju kojeg se roba iznosi iz tog carinskog područja;
- *Deklarant* - osoba koja podnosi carinsku deklaraciju/izlaznu skraćenu deklaraciju, deklaraciju za ponovni izvoz ili obavijest o ponovnom izvozu u svoje ime ili osobe u čije ime se takva deklaracija ili obavijest podnose.
- *Carinski ured izvoza* - carinski ured u kojem se podnosi izvozna deklaracija ili deklaracija za ponovni izvoz za robu koja se iznosi iz carinskog područja Unije.
- *Carinska deklaracija* - radnja kojom osoba u propisanom obliku i na propisani način izražava želju da robu stavi u određeni carinski postupak, po potrebi uz naznaku posebnih postupaka koje je potrebno primijeniti;
- *Deklaracija za ponovni izvoz* - radnja kojom osoba u propisanom obliku i na propisani način izražava želju da robu koja nije roba Unije, uz izuzetak robe koja se nalazi u slobodnoj zoni ili privremenom smještaju, iznese iz carinskog područja Unije.
- *Obavijest o ponovnom izvozu* - radnja kojom osoba u propisanom obliku i na propisani način izražava želju da robu koja nije roba Unije, a nalazi se u slobodnoj zoni ili privremenom smještaju, iznese izvan carinskog područja Unije.
- *carinski ured podnošenja* - znači carinski ured nadležan za mjesto u kojemu se roba podnosi.

Izvozni postupak se primjenjuje na robu Unije koja se iznosi:

- iz carinskog područja Unije na odredište izvan tog područja, što može uključivati otvoreno more (čl. 269. st. 1. CZU), ili
- iz ili u posebna fiskalna područja (čl. 134. DUCZU).

Iako se ne smatra postupkom izvoza, formalnosti vezane uz carinsku deklaraciju o izvozu utvrđene carinskom zakonodavstvom primjenjuju se (čl. 269. CZU) za:

- robu koja je stavljena u postupak vanjske proizvodnje,
- robu koja se iznosi iz carinskog područja Unije nakon što je stavljena u postupak uporabe u posebne svrhe te
- robu isporučenu za opskrbu plovila i zrakoplova, oslobođenu od PDV-a ili trošarina, bez obzira na odredište zrakoplova ili broda, za što je potreban dokaz takve isporuke.

Slučajevi u kojima se primjenjuju posebna pravila su:

- jedinstveni ugovor o prijevozu,
- izvoz i provoz,
- trošarinski proizvodi u sustavu odgode plaćanja trošarine,
- poljoprivredna dobra pod kontrolom povrata.

1.2. Deklaracija prije otpreme

Sva roba koja se iznosi iz carinskog područja Unije mora biti obuhvaćena **deklaracijom prije otpreme** koja se podnosi nadležnom carinskom uredu u određenom roku prije nego što se robu iznese iz carinskog područja Unije (čl. 263. CZU). Deklaracija prije otpreme može biti u jednom od sljedećih oblika:

- carinske deklaracije ili deklaracije za ponovni izvoz,
- izlazne skraćene deklaracije.

Deklaracija prije otpreme sadrži podatke koji su potrebni za analizu rizika za potrebe sigurnosti i zaštite. Deklaracija prije otpreme podnosi se u rokovima propisanim čl. 244. DUCZU-a.

Obveze podnošenja deklaracije prije otpreme **oslobođene su** robe navedene u čl. 245. DUCZU-a.

Kada se izvozna carinska deklaracija koristi kao deklaracija prije otpreme na nju se odgovarajuće primjenjuju odredbe deklaracije prije otpreme.

1.3. AES F1 sustav

AES – Automatizirani sustav izvoza je nacionalni automatizirani sustav koji obuhvaća provedbu izvoznih i izlaznih formalnosti za postupak izvoza i ponovni izvoz, obradu izlazne skraćene deklaracije, centralizirano carinjenje, obavijest o ponovnom izvozu te potrage.

AES sustav je izgrađen na temelju odredbi Priloga B DUCZU-a i Priloga B PUCZU-a te specifikacija propisanih dokumentom „*Design Document for National Export Applications for AES*“ (DDNZA), što predstavlja obavezan dokument za sve nacionalne AES aplikacije u Uniji koji sadrži sva pravila i uvjete za razmjenu informacija (poruka) između različitih nacionalnih AES aplikacija.

Prema Prilogu B DUCZU-a i PUCZU-a propisani su različite vrste deklaracija koje se razlikuju prema setu podatkovnih elemenata koji se podnose:

Podatkovni podeljivač	Naziv PE
A1	Izlazna skraćena deklaracija
A2	Izlazna skraćena deklaracija – žurne pošiljke
A3	Obavijest o ponovnom izvozu
B1	Izvozna deklaracija i deklaracija za ponovni izvoz
B2	Posebni postupak – prerada – izjava za vanjsku proizvodnju
B3	Deklaracija za carinsko skladištenje robe Unije
B4	Deklaracija za otpremu robe u okviru trgovine s posebnim fiskalnim područjima
C1	Pojednostavljena izvozna deklaracija
C2	Podnošenje robe carini u slučaju unosa u evidencije deklaranta ili u okviru carinskih deklaracija podnesenih prije podnošenja robe pri izvozu

U AES sustavu deklaracije se ne razlikuju prema posebnim modulima (npr. B1 ili C1 deklaracija) već se razlikuju prema podnesenom setu podataka i tipu deklaracije.

MRN (eng. Master Reference Number) broj se sastoji od ukupno 18 znamenaka prema sljedećoj strukturi: 2n/2a/12an/1a/1n (primjer: 21/HR/030236000002/B/9)

2n	2a	an12	a1	n1
Zadnje dvije znamenke godine	Oznaka zemlje gdje se deklaracija podnosi	Jedinstveni broj kretanja za zemlju i godinu, tj. oznaka CU i redni broj deklaracije u toj godini	Oznaka postupka*	Kontrolni broj
21	HR	030236000002	B	9

(*) Oznake postupka koje se koriste u strukturi MRN broja su sljedeće:

A – samo izvoz (bez sigurnosnih podataka)

- B – izvozna + sigurnosna deklaracija
C – izlazna skraćena deklaracija (sama)
D – obavijest o ponovnom izvozu
E – otprema robe na posebna fiskalna područja

2. POSTUPAK NA IZVOZNOM CARINSKOM UREDU

Roba Unije koja se iznosi iz carinskog područja Unije stavlja se u postupak izvoza te podliježe carinskom nadzoru i može podlijegati carinskim provjerama.

Na izvoznom carinskom uredu provode se sljedeće formalnosti:

- podnošenje i prihvaćanje carinske deklaracije;
- izdavanje MRN-a deklarantu, ako je primjenjivo;
- provjeru deklaracije, a po potrebi i pregled pratećih isprava i/ili robe;
- kontrole podliježu li robe zabranama ili ograničenjima;
- puštanje robe radi kretanja do izlaznog carinskog ureda;
- proslijedivanje poruke "Evidencija o očekivanom izvozu" izlaznom carinskom uredu, gdje je primjenjivo;
- izdavanje potvrde o izlasku izvozniku/deklarantu
- izmjene i poništenja carinske deklaracije.

2.1. Mjesto i način podnošenja izvozne deklaracije

Izvozna deklaracija se podnosi izvoznom carinskom uredu mjesno nadležnom za nadzor područja u kojemu izvoznik ima poslovni nastan (sjedište) ili u kojem je roba zapakirana ili utovarena za izvoz. Sukladno čl. 221. PUCZU-a, izvozna deklaracija se također može podnijeti:

- drugom carinskom uredu u predmetnoj državi članici nadležnom za izvozne procedure (EXP) koji je nadležan za administrativne razloge za postupak o kojem je riječ,
- u slučaju podugovaranja, carinskom uredu nadležnom za mjesto u kojem podugovaratelj ima poslovni nastan,
- drugom carinskom uredu nadležnom za izvozne procedure (EXP) koji je svojom lokacijom primereniji za podnošenje robe carini, ako to opravdavaju okolnosti pojedinog slučaja.

Ako vrijednost robe **ne prelazi 3 000 EUR** po pošiljci i po deklarantu i ako roba ne podliježe zabranama ili ograničenjima, izvozna deklaracija se, pored navedenih carinskih ureda, može podnijeti i carinskom uredu nadležnom za mjesto izlaska robe iz carinskog područja Unije (izlaznom carinskom uredu).

Usmene carinske deklaracije za izvoz i ponovni izvoz podnose se carinskom uredu nadležnom za mjesto izlaska robe iz carinskog područja Unije.

Deklarant podnosi **izvoznu deklaraciju uporabom sustava elektroničke razmjene podataka** (IE515). Podnesena deklaracija mora sadržavati sve carinske podatke zahtijevane za izvozni postupak u skladu s podacima iz Priloga B DUCZU i Priloga B PUCZU te zbog činjenice da roba napušta carinsko područje, propisane sigurnosne podatke (koje mogu biti podneseni u samoj carinskoj deklaraciji AES ili u izlaznoj skraćenoj deklaraciji).

AES sustav vrši provjeru podataka podnesene deklaracije. Ako su podneseni podaci ispravni sustav dodjeljuje referentni broj izvoznoj deklaraciji (MRN) te dodijeljeni broj odmah dostavlja deklarantu (IE528). Ako dostavljeni podaci nisu ispravni sustav će odbiti dodijeliti MRN deklaraciji te će o tome izvestiti deklaranta (IE516).

2.1.1. Prethodno podnesena deklaracija

Carinska deklaracija može se podnijeti prije očekivanog podnošenja robe carini (čl. 171. CZU). Ako roba nije podnesena u roku od 30 dana nakon podnošenja ove carinske deklaracije, smatra se da carinska deklaracija nije podnesena.

Deklarant/zastupnik podnosi prethodno podnesenu deklaraciju putem poruke kojom podnosi izvoznu deklaraciju (IE515). Prethodno podnesena deklaracija može se koristiti u kombinaciji s pojednostavljenjima predviđenim u carinskom zakonodavstvu, kao što je pojednostavljena izvozna deklaracija ili centralizirano carinjenje pri izvozu.

Kada je prethodno podnesena deklaracija registrirana u AES-u (što odgovara vrsti dodatne deklaracije „D“, „E“ ili „F“) koristi se LRN (lokalni referentni broj) za identifikaciju takve deklaracije. Deklaracija se prihvata tek nakon što se roba podnese carini, u skladu s uvjetima za prihvatanje carinske deklaracije predviđenima u čl. 172. st. 1. CZU-a.

Deklarant/zastupnik obavještava carinski ured izvoza o podnošenju robe carinskom uredu ili na bilo kojem drugom mjestu koje je odredila ili odobrila carina, i dostupnosti te robe za carinske kontrole (čl. 5. točka 33. CZU-a) putem poruke „Obavijest o podnošenju robe“ (IE511). IE511 odgovara skupu podataka predviđenom u stupcu C2 Dodatka B DUCZU i PUCZU.

Obavijest o podnošenju robe ima isti LRN kao i prethodno podnesena deklaracija, a podaci u poruci IE511 moraju biti isti kao i u prethodno podnesenoj deklaraciji (IE515). Može sadržavati različite podatke jedino o lokaciji robe, prijevoznom sredstvu u odlasku i prijevoznoj opremi.

Prethodno podnesena deklaracija se, prije podnošenja robe može (i višekratno) izmijeniti na zahtjev deklaranta (porukom IE513), a sustav bilježi zadnje (prihvaćene) izmjene.

Prethodno podnesena deklaracija se, prije podnošenja robe, može i otkazati/odbiti. Deklaracija koja je podnesena prije podnošenja robe doći će u status „Otkazano“ ako gospodarstvenik podnese zahtjev za otkazivanjem (poništenjem) porukom IE514, a ako istekne rok od 30 dana i nije podnesena Obavijest o podnošenju robe, sustav automatski odbija takvu deklaraciju i ona dolazi u status „Odbijeno“.

Do prihvatanja deklaracije i dodjele MRN-a, prethodno podnesena deklaracija nema pravni učinak.

2.1.2. Prethodna najava kontrole za Ovlaštenog gospodarskog subjekta (AEO)

Nakon podnošenja prethodno podnesene deklaracije, AES sustav na carinskom uredu izvoza potvrđuje podatke deklaracije i provjerava postoje li sva deklarirana ovlaštenja.

Nakon toga, AES sustav se povezuje s nacionalnim sustavom analize rizika kako bi se izvršila analiza rizika prethodno podnesene deklaracije, kako je predviđeno u čl. 227. PUCZU-a.

S obzirom na rezultat analize rizika, carinski ured izvoza može odlučiti odabratи unaprijed podnesenu deklaraciju za potencijalnu kontrolu.

Ako deklarant/zastupnik ima status AEO, isti se obavještava o namjeri carinskih tijela da kontroliraju predmetnu pošiljku, prije podnošenje robe carini. Ta se obavijest ne šalje ako bi mogla ugroziti provjere koje se provode ili rezultate tih provjera (čl. 24. st. 3. DUCZU).

Kada carinski ured pošiljku stavi pod kontrolu, deklarantu/zastupniku sa statusom AEO se šalje poruka „Obavijest o odluci o kontroli izvoza“ (IE560) kojom ga se obavještava o namjeri kontrole robe.

2.2. Izmjena izvozne deklaracije

Odredbama čl. 173. CZU-a propisano je da se deklarantu, na njegov zahtjev, može dopustiti izmjena jednog ili više podataka u carinskoj deklaraciji nakon što je carina prihvatile tu deklaraciju. Carinska deklaracija se, zbog izmjena, ne može odnositi na drugu robu, osim one koju deklaracija izvorno obuhvaća. Takve izmjene nisu dopuštene ako se traže nakon jednog od sljedećih događaja:

- nakon što je carinski ured obavijestio deklaranta da namjerava pregledati robu,
- nakon što je carinski ured utvrdio da su podaci carinske deklaracije netočni,
- nakon što je carinski ured pustio robu.

Na zahtjev deklaranta, u roku od 3 godine od dana prihvatanja carinske deklaracije, može se dopustiti izmjena carinske deklaracije nakon puštanja robe kako bi deklarant ispunio svoje obvezne vezane za stavljanje robe u dotični carinski postupak.

Izmjena jednog ili više podataka u izvoznoj deklaraciji prije nego je deklaracija stavljena „pod kontrolu“ dopušta se automatizmom, prihvaćanjem zahtjeva deklaranta (poruke IE513), bez akcije carinskog ureda. Međutim, nakon što carinski ured stavi deklaraciju pod kontrolu, izmjena podataka se može dopustiti tek nakon što je deklaracija završena i potvrđen istup robe. Ako su ispunjeni uvjeti, izvozni carinski ured donosi upravno rješenje o izmjeni podataka na zahtjev deklaranta ili po službenoj dužnosti.

Deklarant može pomoći elektronske poruke (IE513) zahtijevati izmjenu podataka u izvoznoj deklaraciji kojoj je već dodijeljen MRN broj. Pri odlučivanju o prihvatu takvog zahtjeva obvezno se poštuju odredbe čl. 173. CZU-a. Ako je zahtjev valjan i pravovremen, promjene u deklaraciji evidentirat će se u sustavu o čemu se obavještava deklaranta (IE504).

Ako zahtjev deklaranta nije valjan ili pravovremen, sustav će odbiti zahtjev i o tome informirati deklaranta (IE505).

2.3. Puštanje robe u izvoz

Izvozni ured odlučuje o puštanju robe u izvoz. Nakon što provede akciju puštanja robe u izvoz, status pošiljke je „Pušteno u izvoz“, poslana je najava izvoza robe (IE501) deklariranom izlaznom carinskom uredu i obavijest gospodarstveniku o puštanju pošiljke u izvoz (IE529), te su pokrenuti timeri „Čekanje potvrde izlaza“ i „Čekanje krajnjeg roka potvrde izlaza“.

Nakon što Izvozni ured pusti robu u izvoz, može ispisati Prateću izvoznu ispravu (PII) koja u prijelaznom razdoblju (sve dok sve države članice ne uvedu AES sustav) ima format iz Dodatka H1 PDUCZU (i prema potrebi Popis stavki izvoza iz Dodatka H2 PDUCZU) koja prati robu do izlaznog carinskog ureda.

3. POSTUPAK NA IZLAZNOM CARINSKOM UREDU

Na izlaznom carinskom uredu roba podliježe carinskim kontrolama koje se odnose na:

- završetak izlaznih formalnosti, i
- potvrdu o izlasku robe.

Izlazni carinski ured provjerava odgovara li podnesena roba deklariranoj i nadzire fizički izlazak robe iz carinskog područja Unije.

Kada je izvozni carinski ured ujedno i izlazni carinski ured isti preuzima ulogu oba ureda.

Robu koja se iznosi iz carinskog područja Unije pri izlaznom carinskom uredu podnosi jedna od sljedećih osoba (čl. 267 CZU):

- osoba koja iznosi robu iz carinskog područja Unije,
- osoba u čije ime ili za čiji račun osoba koja iznosi robu iz carinskog područja Unije djeluje,
- osoba koja preuzima odgovornost za prijevoz robe prije njezinog izlaska iz carinskog područja Unije.

Izlazni carinski ured je ured nadležan za mjesto na kojem roba napušta carinsko područje Unije u smjeru odredišta izvan tog područja, osim u slučajevima predviđenim čl. 329. PUCZU-a, a to su:

- u slučaju robe koja napušta carinsko područje Unije fiksnim prijevoznim instalacijama, izlaznim carinskim uredom smatra se carinski ured izvoza,
- ako se roba utovaruje na plovilo ili zrakoplov radi prijevoza do odredišta izvan carinskog područja Unije, izlaznim carinskim uredom smatra se carinski ured nadležan za mjesto gdje se roba utovaruje na predmetno plovilo ili zrakoplov,
- ako se roba¹ utovaruje na plovilo koje nije uključeno u uslugu redovitog brodskog prijevoza iz čl. 120. DUCZU-a, carinski ured nadležan za mjesto gdje se roba utovaruje na to plovilo je izlazni carinski ured,
- ako se roba² nakon što je puštena za izvoz, stavi u postupak vanjskog provoza, izlaznim carinskim uredom smatra se otpremni carinski ured postupka provoza,
- ako se roba³ nakon što je puštena za izvoz stavi u postupak provoza koji nije postupak vanjskog provoza, izlaznim carinskim uredom smatra se otpremni carinski ured postupka provoza ako je ispunjen jedan od sljedećih uvjeta:
 - odredišni carinski ured postupka provoza nalazi se u zemlji zajedničkog provoza,
 - odredišni carinski ured postupka provoza nalazi se na granici carinskog područja Unije, a roba se iznosi iz tog carinskog područja nakon prolaska kroz zemlju ili područje izvan carinskog područja Unije,
- **na zahtjev**, izlaznim carinskim uredom smatra se carinski ured nadležan za mjesto na kojem robu na temelju jedinstvenog ugovora o prijevozu za prijevoz robe izvan carinskog područja Unije preuzimaju željeznički prijevoznici, poštanski operateri, zračni prijevoznici ili brodarska društva, pod uvjetom da roba napusti carinsko područje Unije željeznicom, poštom, zrakom ili morem,
- ako se obavijest o ponovnom izvozu podnosi u skladu s čl. 274. st. 1. CZU-a, izlaznim carinskim uredom smatra se carinski ured nadležan za mjesto u kojem se roba nalazi u slobodnoj zoni ili u privremenom smještaju.

3.1. Podnošenje robe i isprava te provedba mjera iz nadležnosti izlaznog ureda

- Ako izlazni carinski ured nije i carinski ured izvoza, izlazni carinski ured o izlasku robe obavješćuje carinski ured izvoza najkasnije prvog radnog dana nakon dana kada je roba napustila carinsko područje Unije (IE518).

Međutim, u slučajevima iz čl. 329. st. 3. do 7. PUCZU-a, izlazni carinski ured o izlasku robe obavješćuje carinski ured izvoza u sljedećem roku:

¹ Ne primjenjuje se u slučajevima trošarinske robe u sustavu odgode trošarine ili robe koja podliježe izvoznim formalnostima s ciljem odobravanja izvoznih subvencija u okviru zajedničke poljoprivredne politike

² Isto

³ Isto

- u slučajevima ako se roba utovaruje na plovilo ili zrakoplov (čl. 329. st. 3. i 4.), najkasnije prvog radnog dana nakon dana odlaska plovila ili zrakoplova iz luke odnosno zračne luke u kojoj je roba utovarena;
- u slučajevima ako se roba nakon postupka izvoza stavi u postupak vanjskog provoza (čl. 329. st. 5.), najkasnije prvog radnog dana nakon dana stavljanja robe u postupak vanjskog provoza;
- u slučajevima ako se roba nakon postupka izvoza stavi u postupak provoza koji nije vanjski provoz (čl. 329. st. 6.):
 - do datuma puštanja u uporabu AES sustava – najkasnije prvi radni dan nakon dana stavljanja robe u postupak provoza ili dana kada je roba napustila carinsko područje Unije ili dana kada je zaključen postupak provoza;
 - nakon puštanja u uporabu AES sustava – najkasnije prvog radnog dana nakon dana zaključenja postupka provoza;
- u slučajevima kada roba napušta carinsko područje Unije željeznicom, poštom, morem ili zrakom na temelju jedinstvenog ugovora o prijevozu (čl. 329. stavak 7.), najkasnije prvog radnog dana nakon dana preuzimanja robe na temelju jedinstvenog ugovora o prijevozu. U predmetnom slučaju prijevoznik na zahtjev nadležnih carinskih tijela na mjestu izlaska dostavlja podatke o toj robi. Ti podaci obuhvaćaju jedno od sljedećeg:
 - MRN izvozne deklaracije;
 - primjerak jedinstvenog ugovora o prijevozu za predmetnu robu;
 - jedinstveni referentni broj pošiljke ili referentni broj prijevozne isprave, a ako se roba podnosi u pakiranjima ili kontejnerima, broj pakiranja i, ako je roba u kontejnerima, identifikacijski broj kontejnera (čl. 333. st. 6. PUCZU).

Kad bude pronađena, deklaracija dobiva status „pošiljka na izlazu“ te izlazni ured temeljem analize rizika i možebitnih drugih informacija odlučuje hoće li robu pustiti bez kontrole ili će kontrolirati robu.

Roba deklarirana za izvoz ili ponovni izvoz može se podnijeti nekom drugom izlaznom carinskom uredu, osim onog deklariranog u deklaraciji za izvoz ili ponovni izvoz (čl. 331. st. 3. PUCZU). Ako se stvarni izlazni carinski ured nalazi u drugoj državi članici, a ne u državi članici koja je izvorno deklarirana, taj carinski ured od carinskog ureda izvoza traži podatke iz izvozne deklaracije ili deklaracije za ponovni izvoz (IE 502).

Ako izlazni carinski ured nije i carinski ured izvoza, a izlazak robe je zabranjen, izlazni carinski ured obavješćuje carinski ured izvoza najkasnije prvog radnog dana nakon dana zabrane izlaska robe (čl. 333. st. 3. PUCZU).

Nakon što je roba puštena za izlaz, izlazni carinski ured tu robu nadzire sve do njezina iznošenja iz carinskog područja Unije.

3.2. Posebnosti izlaza robe preko morskih i zračnih luka

Ako se roba podnosi carinskom uredu nadležnom za zračnu ili morsku luku, gospodarstvenik koji prihvata robu u službenim prostorima izlaznog ureda obavještava izlazni ured o prispjeću pošiljke pomoći elektronske poruke (IE507). Ova poruka sadrži i podatke o tome hoće li pošiljka istupiti neposredno iz carinskog područja ili će prije istupa biti stavljena u postupak skladištenja.

Nakon što primi obavijest o dolasku robe (IE507) izlazni carinski ured, temeljem analize rizika i možebitnih drugih informacija, odlučuje hoće li robu pustiti bez kontrole ili će kontrolirati robu. Ako se odluči kontrolirati robu, carinski ured o tome obavještava gospodarstvenika porukom „Najava izlazne kontrole“ (IE561). Podatke o provedenoj kontroli i njenim rezultatima obvezno unosi u informacijski sustav i obrazac ORK.

Ako se pošiljku ne kontrolira, izlazni ured dopušta istup robe slanjem poruke gospodarstveniku na izlazu Obavijest o puštanju robe gospodarstveniku (IE 525).

Nakon izvršene kontrole ili nakon poslane obavijesti o puštanju robe gospodarstveniku deklaracija mijenja status u „Pušteno u neposredni izlaz“. Postupak se završava akcijom carinika u aplikaciji „Evidentiraj izlaz, bez prethodnog skladištenja“ i sustav šalje obavijest o rezultatima kontrole (IE518) izvoznom uredu sljedećeg radnog dana nakon dana odlaska plovila ili zrakoplova iz luke odnosno zračne luke u kojoj je roba utovarena, sukladno čl. 333. PUCZU-a.

U slučaju kad se radi o izvozu vodenim ili zračnim putem, pri čemu istupu robe prethodi „grupiranje“ svih pošiljki koje će biti izvezene jednim plovilom/ zrakoplovom, u nekom od za to predviđenih prostora (u skladištu, prostoru u luci, ...) ulogu gospodarstvenika na izlazu preuzima i obavijest o dolasku pošiljke u te prostore carinskom uredu elektronskim putem dostavlja osoba zadužena za prihvatanje pošiljki u skladištu ili luci.

Kada obavijest o dolasku robe (IE507) sadrži podatak da će roba prije stvarnog izlaska biti skladištena, pošiljka se kontrolira ili pušta gospodarstveniku bez kontrole, a deklaracija prelazi u status „u skladištenju“. Namjeru izlaza iz skladišta izvozne pošiljke (same ili grupirane s nekim drugim pošiljkama) radi utovara na plovilo/zrakoplov kojim će napustiti carinsko područje Unije, gospodarstvenik najavljuje slanjem elektronske poruke (IE547) izlaznom carinskom uredu. Ta poruka sadrži MRN brojeve svih pošiljki koji izlaze iz skladišta s namjerom izlaza iz carinskog teritorija Unije pri čemu za svaku pošiljku gospodarstvenik navodi izlazi li predmetna pošiljka u cijelosti ili izlazi samo dio robe obuhvaćen MRN-om tj. roba s nekih njenih stavaka.

Ova poruka (tzv. „manifest“) se sastoji od liste stavaka manifesta (tzv. „manifest items“), a svaka stavka manifesta se odnosi na jednu prijevoznu ispravu (tzv. teretnicu). Na svakoj prijevoznoj ispravi se navodi popis robe koja izlazi, odnosno popis pošiljki (jedne ili više) koje izlaze i za svaku od njih napomena izlazi li pošiljka u potpunosti (sve stavke tog MRN-a) ili djelomično (samo neke stavke tog MRN-a). Kod zaprimanja „manifesta“ (IE547), kontrole koje se vrše provode se za sve stavke „manifesta“ i za svaku od njih za sve MRN-ove koje se na njima pojavljuju. Kako bi se omogućilo da gospodarstvenik izmijeni već podneseni manifest, uveden je timer „Prihvati manifest“ i akcija carinika „Prihvati manifest“ (te status manifesta „Manifest prihvaćen“). Gospodarstvenik može poslati izmjenu već podnesenog manifesta, ako manifest još nije prihvaćen. „Manifest“ postaje prihvaćen istekom timer-a ili prihvaćanjem „manifesta“ akcijom carinika. Sve izmjene koje stignu nakon što je „manifest“ već prihvaćen se automatski odbijaju.

Sustav provjerava „manifest“. Ako je „manifest“ neispravan, on se odbija i gospodarstvenik se o tome obavještava (IE548). Ako je manifest ispravan i prihvati se, gospodarstvenik se o tome obavještava porukom (IE548), a sve pošiljke navedene na „manifestu“ (jedna ili više) se puštaju u neposredni izlaz pri čemu se status mijenja u „Pušteno u neposredni izlaz“ ili „Djelomično pušteno u izlaz“, ovisno o tome izlaze li pošiljke u cijelosti ili djelomično.

Nakon što dobije potvrdu carinski ured bilježi izlaz svih pošiljki najavljenih ovom porukom (jedne ili više pošiljki), pri čemu se za svaku bilježi je li izašla djelomično ili u cijelosti.

Za postupanje izlaznog carinskog ureda pri kontroli robe i utvrđenim nepravilnostima odgovarajuće se primjenjuje dio naveden u 3.1.

3.3. Posebnosti pri izvozu pošiljke u više dijelova

Ako se roba iznosi iz carinskog područja Unije u najmanje dvije pošiljke, za svaku se pojedinačnu pošiljku podnosi zasebna izvozna deklaracija ili deklaracija za ponovni izvoz (čl. 336. PUCZU). Svaku izvoznu pošiljku prati pripadajući primjerak Prateće izvozne isprave (PII) koja između ostalih podataka sadrži i MRN broj.

Roba obuhvaćena jednom izvoznom deklaracijom (tj. navedena na jednoj PII) koja se prevozi prema izlaznom carinskom uredu, **u slučaju nepredviđenih okolnosti** može napustiti carinsko područje u više pošiljki, preko jednog ili preko više izlaznih carinskih ureda (čl. 333. PUCZU).

Ako se roba obuhvaćena jednom izvoznom deklaracijom ili deklaracijom za ponovni izvoz prevozi prema izlaznom carinskom uredu, a zatim zbog nepredviđenih okolnosti napusti carinsko područje Unije u više pošiljaka **preko jednog izlaznog carinskog ureda**, izlazni carinski ured obavješćuje carinski ured izvoza o izlasku svake pošiljke.

U tom slučaju, do datuma nadogradnje AES-a, izlazni carinski ured mora obavijestiti carinski ured izvoza o izlasku robe tek nakon što sva roba napusti carinsko područje Unije, što znači da izlazni carinski ured šalje obavijest o rezultatima kontrole (IE518) tek nakon što cijelokupna količina robe navedena u PII napusti carinsko područje EU (čl. 333. st. 9 PUCZU).

Ako se roba obuhvaćena jednom izvoznom deklaracijom ili deklaracijom za ponovni izvoz prevozi prema izlaznom carinskom uredu, a zatim, zbog nepredviđenih okolnosti treba napustiti carinsko područje Unije **preko više izlaznih carinskih ureda**, svaki izlazni carinski ured u kojem se roba podnese nadzire izlazak robe koja se iznosi iz carinskog područja Unije (čl. 333. st. 4. PUCZU). Izlazni carinski ured o izlasku robe pod svojim nadzorom obavješćuje carinski ured izvoza.

Izlazni ured na poleđini PII upisuje podatke o dijelovima predmetne pošiljke koji stvarno napuštaju carinsko područje EU i oznaku „Dijeljeni izvoz“ navodeći vrstu i količinu robe koja izlazi i brojeve iz evidencija istupa (npr. odlazni manifesti). Unesene podatke o izlazu dijela pošiljke nadležni carinski službenik ovjerava službenim štambiljem ureda te svojim potpisom i faksimilom.

3.4. Obavještavanje deklaranta o istupu robe

Carinski ured izvoza deklarantu ili izvozniku potvrđuje izlazak robe u sljedećim slučajevima (čl. 334. PUCZU):

- a) ako je taj ured od izlaznog carinskog ureda dobio obavijest o izlasku robe;
- b) ako je taj ured istodobno i izlazni carinski ured te ako je roba izašla;
- c) ako taj ured smatra da su dokazi dostavljeni skladu s čl. 335. st. 4. PUCZU-a dovoljni.

Ako je carinski ured izvoza potvrdio izlazak robe u skladu s točkom (c), on o tome obavješćuje izlazni carinski ured. Temeljem zaprimljene poruke o rezultatima kontrole na izlazu (IE518) koja sadrži indikator rezultata kontrole „A“, izvozni ured će automatski obavijestiti deklaranta o istupu robe (IE599) iz carinskog područja EU.

4. PONIŠTENJE IZVOZNE CARINSKE DEKLARACIJE

Izvozni carinski ured će na zahtjev deklaranta poništiti carinsku deklaraciju koja je već bila prihvaćena, u bilo kojem od sljedećih slučajeva (čl. 174. CZU):

- ako je uvjeren da će roba odmah biti stavljena u drugi carinski postupak;
- ako su uvjereni da zbog posebnih okolnosti, stavljanje robe u carinski postupak za koji je deklarirana više nije opravdano.

Ako je carinski ured obavijestio deklaranta da ima namjeru pregledati robu, zahtjev za poništenjem carinske deklaracije ne prihvata se prije nego što se obavi pregled.

Ako se izvozna deklaracija poništava na zahtjev deklaranta (IE 514) dok je u statusu „prihvaćeno, evidentirani rezultati AR“, deklaracija je poništena kada sustav prihvati poruku „zahtjev za poništenje izvozne deklaracije“ (IE514). Sustav provjerava pristigli zahtjev i automatski ga odbija ako je pošiljka

u neodgovarajućem statusu. Ako je pošiljka u odgovarajućem statusu, sustav prihvata zahtjev i šalje odgovor gospodarstveniku. Ako je zahtjev za poništavanjem deklaracije neispravan, zahtjev je odbijen i gospodarstvenik obaviješten odgovarajućom porukom (IE917, IE906), a status je nepromijenjen.

Izvozna carinska deklaracija ne poništava se nakon puštanja robe. Iznimno, u skladu s odredbama čl. 148. DUCZU-a, izvozna deklaracija može se, **nakon puštanja robe**, poništiti na temelju obrazloženog zahtjeva deklaranta u sljedećim slučajevima:

- (a) ako je roba puštena za izvoz, ponovni izvoz ili vanjsku proizvodnju i nije napustila carinsko područje Unije;
- (b) ako je roba Unije greškom deklarirana za carinski postupak primjenjiv na robu koja nije roba Unije i njezin je carinski status robe Unije naknadno dokazan s pomoću T2L-a, T2LF-a ili carinskog robnog manifesta (npr. roba deklarirana za ponovni izvoz, za koju je dokazan njezin carinski status kao status robe Unije);
- (c) ako je roba pogrešno deklarirana u više od jedne carinske deklaracije;
- (d) ako se odobrenje s retroaktivnim učinkom izdaje u skladu s čl. 211. st. 2. CZU-a;
- (e) ako je roba Unije stavljena u postupak carinskog skladištenja u skladu s čl. 237. st. 2. CZU i više ne može biti stavljena u taj postupak u skladu s čl. 237. st.2. CZU.

Carinska deklaracija za robu koja podliježe izvoznoj carini, zahtjevu za povrat uvozne carine, subvencijama ili drugim iznosima povezanimi s izvozom odnosno drugim posebnim izvoznim mjerama, može se poništiti u skladu s točkom (a) prethodnog stavka, samo ako su ispunjeni sljedeći uvjeti (čl. 148. st. 5. DUCZU):

- (a) deklarant podnosi carinskom uredu izvoza ili, u slučaju vanjske proizvodnje, carinskom uredu stavljanja u postupak dokaz da roba nije napustila carinsko područje Unije;
- (b) ako je carinska deklaracija u papirnatom obliku, deklarant vraća sve primjerke carinske deklaracije zajedno sa svim ispravama koje su mu izdane pri prihvaćanju deklaracije carinskom uredu izvoza ili, u slučaju vanjske proizvodnje, carinskom uredu stavljanja u postupak;
- (c) deklarant dostavlja carinskom uredu izvoza dokaz da su vraćene sve subvencije i drugi iznosi ili financijske koristi predviđene za izvoz predmetne robe odnosno da su nadležna tijela poduzela potrebne mjere da se ne plate;
- (d) deklarant ispunjava sve druge obveze u pogledu robe;
- (e) poništavaju se sve izmjene izvozne dozvole koja je priložena carinskoj deklaraciji.

Ako nakon razdoblja od 150 dana od datuma puštanja robe u postupak izvoza, postupak vanjske proizvodnje ili ponovni izvoz, carinski ured izvoza nije primio podatke o izlasku robe niti dokaz da je roba napustila carinsko područje Unije, taj ured može poništiti predmetnu deklaraciju (na zahtjev Odjela za potrage i zaključenje postupaka provoza i izvoza).

Izvozna deklaracija se može poništiti sve do trenutka dok izlazni carinski ured ne pošalje rezultate kontrole sa izlaza (IE 518). O poništenju deklaracije izvozni carinski ured donosi upravno rješenje.

Ako robu puštenu za izvoz ili ponovni izvoz više **ne namjerava iznijeti iz carinskog područja Unije**, deklarant odmah o tome obavješće carinski ured izvoza (čl. 340. PUCZU) koji će poništiti predmetnu izvoznu deklaraciju (čl. 248. DUCZU). Deklarant može ovu obavijest dostaviti u bilo kojem obliku (čl. 54 PDUCZU).

Ako je izvozna roba već podnesena izlaznom carinskom uredu, osoba koja uklanja robu iz izlaznog carinskog ureda radi prijevoza do mjesta unutar carinskog područja Unije obavješće izlazni carinski ured o tome da se roba neće iznijeti iz carinskog područja Unije i navodi MRN izvozne deklaracije ili deklaracije za ponovni izvoz.

Ako se u slučajevima iz čl. 329. st. 5., 6. i 7. (stavljanje izvozne robe u vanjski provoz, provoz ili prijevoz na temelju jedinstvenog ugovora o prijevozu) zbog izmjene ugovora o prijevozu operacija prijevoza završi unutar carinskog područja Unije (a trebala se završiti izvan tog područja) predmetna trgovačka društva ili tijela obavješćuju izlazni carinski ured o toj promjeni i mogu ispuniti preinačeni ugovor samo uz prethodnu suglasnost tog carinskog ureda.

U slučaju poništenja izvozne deklaracije ili deklaracije za ponovni izvoz u skladu s čl. 248. DUCZU-a (narav robe na izlazu drugačija od podnesene na izvozu, protekao rok od 150 dana od puštanja robe u postupak izvoza a nema dokaza o izlasku robe), carinski ured izvoza o tom poništenju obavješćuje deklaranta i deklarirani izlazni carinski ured.

Ako se poništi deklaracija za robu puštenu u izvoz nadležno carinsko tijelo o tome obavještava Poreznu upravu.

5. POSEBNOSTI KOD UPORABA POSTUPKA PROVOZA NAKON POSTUPKA IZVOZA

Prema odredbama čl. 329. st. 5. PUCZU-a, ako se roba, nakon što je puštena za izvoz, stavi u postupak vanjskog provoza, izlaznim carinskim uredom smatra se otpremni carinski ured postupka provoza.

Prema odredbama čl. 329. st. 6. PUCZU-a, ako se roba nakon što je puštena za izvoz stavi u postupak provoza koji nije postupak vanjskog provoza, izlaznim carinskim uredom smatra se otpremni carinski ured postupka provoza ako je ispunjen jedan od sljedećih uvjeta:

- a) odredišni carinski ured postupka provoza nalazi se u zemljii zajedničkog provoza;
- b) odredišni carinski ured postupka provoza nalazi se na granici carinskog područja Unije, a roba se iznosi iz tog carinskog područja nakon prolaska kroz zemljii ili područje izvan carinskog područja Unije.

U skladu s odredbama čl. 329. st. 5. i 6. i čl. 333. st. 2. točka b) i c) PUCZU-a, predviđeno je sučelje između AES-a i NCTS5 s ciljem osiguranja automatskog zatvaranje otvorenih izvoznih kretanja u slučaju kada postupak provoza slijedi nakon postupka izvoza.

Nakon stavljanja robe u postupak provoza otpremni carinski ured će završiti izvozni postupak pri čemu može provjeriti robu.

Ako se roba nakon izvoza stavlja u provozni postupak NCTS5, AES komunicira s NCTS5 sustavom električnim (automatskim) porukama u svrhu završetka izvoznog postupka ili ponovnog izvoza.

Proces (provoz nakon izvoza) se aktivira ako je barem jedan izvozni MRN upisan u P.E. Prethodni dokument (12 01 000 000) provozne deklaracije (NCTS5). Jedna provozna deklaracija može sadržavati više izvoznih MRN-ova, no, jedna izvozna deklaracija (1 izvozni MRN) se ne može dijeliti niti unijeti u više provoznih MRN-ova.

Vanjski provoz (T, T1) omogućuje kretanje robe koja nije roba Unije od jedne točke do druge unutar carinskog područja Unije, a u slučaju provoza koji slijedi nakon postupka izvoza, T1 se primjenjuje:

- na robu Unije kada se kreće u sustavu odgode plaćanja trošarina,
- ako se izlazni carinski ured (za izvoz) i otpremni carinski ured (u provozu) unutar carinskog područje Unije.

Izvoz se smatra završen kada stigne poruka IE042 (NCTS5). NCTS5 šalje poruku IE042 čim se pošiljka pusti u provoz (provozni postupak još nije završen). Nakon zaprimanja poruke IE042 iz NCTS-a, AES šalje IE518 (rezultati s izlaza) čime se izvoz smatra završenim.

Unutarnji provoz (T2) se u slučaju provoza koji slijedi nakon postupka izvoza, primjenjuje:

- kada je carinski ured odredišta u zemlji zajedničkog provoza,
- kada se odredišni carinski ured provoza nalazi na granici EU, ali se roba iznosi nakon prolaska kroz zemlju izvan carinskog područja Unije.

Izvoz se smatra završen kada stigne poruka IE042 (NCTS5). NCTS5 šalje poruku IE042 tek nakon završenog provoznog postupka (tek kada stignu rezultati završetka provoza (IE018)).

Prema tome, AES šalje poruku IE518 (rezultati s izlaza) čime se izvoz smatra završenim tek nakon završetka provoznog postupka.

6. IZVOZ TROŠARINSKIH ROBA

U skladu s odredbama čl. 329. st. 7.a PUCZU-a pojednostavljeni aranžman u određivanju izlaznog carinskog ureda iz čl. 329. st. 6. PUCZU koji omogućava zatvaranje izvoznog postupka postupkom **unutarnjeg provoza ne primjenjuje se** u slučajevima kada se izvoze roba Unije koje spadaju u kategoriju trošarinskih roba (iz čl. 1. st. 1. Direktive 2008/118/EZ). U skladu s time, od dana početka primjene AES-a i ove Upute, ako se izvozna deklaracija odnosi na trošarinsku robu, postupkom unutarnjeg provoza (T2) NE može se zaključiti izvozni postupak.

Odredbama čl. 189. st. 4. DUCZU-a predviđeno je da se postupak **vanjskog** provoza može koristiti u slučajevima kada se izvoze trošarinske robe (iz čl. 1. st. 1. Direktive 2008/118/EZ) koja ima carinski status Unije.

Nadalje, čl. 329. st. 5. PUCZU-a predviđa da kada se roba stavlja u postupak vanjskog provoza nakon što je puštena u izvoz, izlazni carinski ured postupka izvoza je otpremni carinski ured početka provozne operacije. Na taj način vanjski provozni postupak (T1) može zaključiti izvozni postupak, neovisno o tome sadrže li carinske deklaracije trošarinsku robu ili ne.

Nakon što je roba puštena u vanjski provoz, NCTS obavještava AES porukom „Rezultati kontrole odredišta AES-u“ (IE042) i smatra se da je pošiljka napustila carinsko područje Unije. Nakon primitka poruke IE042 koju šalje otpremni carinski ured vanjskog provoznog postupka, izlazni carinski ured šalje IE518 (poruka o rezultatima kontrole) izvoznom carinskom uredu i izvozni postupak se zatvara.

Dakle, kada se trošarinska robu stavi u postupak izvoza, a provoz je postupak koji slijedi nakon izvoza, tada se može koristiti samo postupak vanjskog provoza.

Ako se trošarinski proizvodi otpremaju u izvoz u sustavu odgode plaćanja trošarine (iz trošarinskog skladišta ovlaštenog držatelja trošarinskog skladišta), u podatkovni element: PRETHODNA ISPRAVA (12 01 000 000) carinske deklaracije obavezno se navodi kao prethodni dokument: pod oznakom **C651 - AAD - Administrative Accompanying Document (EMCS)** koja označava elektronički trošarinski dokument (e-TD) podnesen u okviru EMCS sustava, kojim se trošarinski proizvodi u sustavu odgode plaćanja trošarine otpremaju u izvoz te u nizu jedinstvenu referentnu oznaku (JRO) e-TD-a (21 alfanumerički znak) i broj e-TD stavke (npr. 001 za prvu stavku u e-TD-u), npr. Z AAD 14HR0307I070149000198001. Više trošarinskih kretanja u sustavu odgode plaćanja trošarine, odnosno više e-TD-a, može biti obuhvaćeno jednom izvoznom carinskom deklaracijom (za trošarinske proizvode obuhvaćene jednim e-TD-om ne smije biti podneseno više izvoznih carinskih deklaracija).

U skladu s odredbama čl. 329. st. 8. PUCZU-a, u slučajevima trošarinske robe u sustavu odgode plaćanja trošarine ili robe koja podliježe izvoznim formalnostima s ciljem odobravanja izvoznih subvencija u okviru zajedničke poljoprivredne politike, kod određivanja izlaznog carinskog ureda, ne primjenjuju se stavci 4., 5., i 6. čl. 329. PUCZU.

7. KRETANJE IZVOZNIH POŠILJKI PREKO PODRUČJA NEUMA

Kada izvozno ocarinjena pošiljka puštena u izvoz pri kretanju do izlaznog carinskog ureda mora proći preko područja Neuma, postupak izvoza mora završiti na mjestu gdje roba prvi put napušta carinsko područje EU-a. Iznošenjem iz carinskog područja EU predmetna roba gubi carinski status robe Unije te će nakon što pređe koridor Neum, na mjestu ponovnog ulaska u carinsko područje Unije obvezno stavlja u postupak vanjskog provoza (T1).

8. OSIGURAVANJE KONTINUITETA POSLOVANJA (BCP) U SLUČAJU KVARA AES-a

U skladu s odredbama čl. 81. st. 3. Provedbene Uredbe Komisije (EU) 2021/414 od 8. ožujka 2021. o tehničkim protokolima za razvoj, održavanje i upotrebu elektroničkih sustava za razmjenu i pohranu informacija u skladu s Uredbom (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća⁴, u slučaju privremenog kvara AES-a, koristi se pomoćni postupak uporabom papirnih isprava.

Pomoćni postupak izvoza provodi se korištenjem Prateće izvozne isprave (u dalnjem testu: PII) iz Priloga H1 Prijelazne delegirane uredbe (PDUCZU) do kraja razdoblja za implementaciju za sve države članice. To znači da se PII može koristiti za proces kontinuiteta poslovanja (BCP), pri čemu izlazni carinski ured također može na PII potvrditi da je roba napustila carinsko područje Unije (kao alternativni dokaz).

Ovaj postupak se može koristiti u redovitom izvoznom postupku i pojednostavljenom izvoznom postupku.

Uporaba pomoćnog postupka mora biti prethodno odobrena od strane Središnjeg ureda CURH, kako je to opisano u uputi o nedostupnosti informacijskog sustava.

8.1. Postupak izvoznog carinskog ureda

U slučaju privremenog kvara AES-a, deklarant će carinskom uredu izvoza podnijeti deklaraciju u obliku 2 identična primjerka PII-a, potpisana i ovjerena od strane deklaranta.

Izvozni carinski ured će unijeti podatke o robi u ručnu evidenciju (papirne kontrolnike), te u polje MRN oba primjerka PII-a upisati redni broj iz ručnih evidencija izvoznog carinjenja, i deklaraciju ovjeriti i potpisati u polju „MRN“.

Deklaracija se evidentira u papirnatim evidencijama kronološkim redoslijedom pri čemu se evidencijski broj vodi u jedinstvenoj formi, kako slijedi:

- FRN/EXPHR30171/0001 pri čemu je: FRN= „fallback reference number“, EXP = oznaka uloge - izvozni ured, HR30171= šifra izvoznog carinskog ureda, 0001= redni brojevi u evidencijama dodijeljen kronološkim redom od 1 pa naviše.

⁴ SL L 81 od 09. 03. 2021. godine

Izvozni carinski ured zadržava jedan primjerak PII-a a drugi, također ovjereni, predaje deklarantu te taj primjerak PII-a prati robu do izlaznog carinskog ureda.

Izvozni carinski ured zaključit će izvozni postupak na temelju potvrđenog primjera PII-a.

8.2. Postupak izlaznog carinskog ureda

Kada je postupak izvoza na carinskom uredu izvoza započet u standardnom postupku a AES sustav izlaznog ureda ne funkcioniра, izlazni ured će nakon podnošenja PII-a evidentirati istup pošiljke u ručni kontrolnik a na PII-u upisati broj iz evidencije i zadržati primjerak. Nakon što sustav AES bude ponovno u funkciji, izlazni ured će odmah ili najkasnije prvi radni dan nakon puštanja robe temeljem papirnih podataka potvrditi istup robe slanjem poruke (IE518).

Kada je roba podnesena izlaznom uredu u pomoćnom postupku, praćena primjerkom PII-a, izlazni carinski ured će nakon provedene kontrole evidentirati istup pošiljke, te u polje „K“ primjera PII-a unijeti podatke o datumu dolaska, rezultatima kontrole (Napomena) i evidencijski broj istupa, te ovjeriti i potpisati obrazac PII te isti vratiti izvoznom carinskom uredu preko Odjela za potrage i zaključenje postupaka SU CURH.

Redni brojevi u ručnim evidencijama izlaza dodjeljuju se kronološkim redom i označavaju se u jedinstvenoj formi broja kako slijedi: FRN/EXTHR30171/0001 pri čemu je FRN= fallback reference number, EXT = oznaka uloge izvozni ured, HR30171 = šifra izlaznog carinskog ureda, 0001= redni brojevi u evidencijama korišteni kronološkim redom od 1 naviše.

9. NAKNADNO PODNOŠENJE IZVOZNE CARINSKE DEKLARACIJE

Ako je bilo potrebno podnijeti izvoznu deklaraciju ili deklaraciju za ponovni izvoz, za roba koja je iznesena iz carinskog područja Unije bez takve deklaracije, izvoznik je dužan naknadno podnijeti izvoznu deklaraciju ili deklaraciju za ponovni izvoz (čl. 337. PUCZU). Deklaracija podnosi se u carinskom uredu nadležnom za mjesto **u kojem izvoznik ima poslovni nastan**. Taj carinski ured izvozniku potvrđuje izlazak robe pod uvjetom da bi puštanje bilo odobreno da je prije izlaska robe iz carinskog područja Unije deklaracija podnesena i da taj ured raspolaže dokazima da je roba napustila carinsko područje Unije (npr. izlazna skraćena deklaracija i sl.). U tom slučaju se P.E. Vrsta dodatne deklaracije (11 02 000 000) označava oznakom „R - Naknadno podnošenje izvozne deklaracije ili deklaracije za ponovni izvoz u skladu s člankom 249. Delegirane uredbe (EU) 2015/2446 i člankom 337. Provedbene uredbe (EU) 2015/2447“.

Ako je roba Unije koja se trebala ponovno uvesti napustila carinsko područje Unije (npr. deklaracija za privremeni izvoz ili izvoz na vanjsku proizvodnju), ali se više ne namjerava uvesti, pri čemu bi se podnijela deklaracija za konačni izvoz da nije bilo namjere ponovnog uvoza, izvoznik u carinskom uredu izvoza može podnijeti naknadnu izvoznu deklaraciju kojom se zamjenjuje izvorna deklaracija. Taj carinski ured izvozniku potvrđuje izlazak robe.

Međutim, ako je roba Unije napustila carinsko područje Unije na temelju karneta ATA ili karneta CPD, carinski ured izvoza izvozniku potvrđuje izlazak robe pod uvjetom da se poništi kupon za ponovni uvoz i talon karneta ATA i CPD.

10. USMENO DEKLARIRANJE I DEKLARIRANJE ROBE RADNJOM

Usmene carinske deklaracije za izvoz i ponovni izvoz podnose se carinskom uredu nadležnom za mjesto izlaska robe.

Carinske deklaracije za izvoz (čl. 137. DUCZU) mogu se **usmeno** podnijeti za sljedeću robu:

- robu nekomercijalne naravi;
- robu komercijalne naravi ako ne premašuje vrijednost od 1 000 EUR ili 1 000 kg neto mase;
- prijevozna sredstva registrirana na carinskem području Unije i namijenjena ponovnom uvozu te rezervni dijelovi, pribor i oprema za ta prijevozna sredstva;
- domaće životinje izvezene tijekom prijenosa poljoprivrednih aktivnosti iz Unije u treću zemlju koje se oslobađaju od carine na temelju čl. 115. Uredbe (EZ) br. 1186/2009;
- proizvode koje su poljoprivredni proizvođači dobili uzgojem na posjedima koji su smješteni u Uniji, a koji se oslobađaju od carine u skladu s čl. 116., 117. i 118. Uredbe (EZ) br. 1186/2009;
- sjeme koje poljoprivredni proizvođači izvoze za uporabu na posjedima koji su smješteni u trećim zemljama, a koji se oslobađaju od carine u skladu sa čl. 119. i 120. Uredbe (EZ) br. 1186/2009;
- krmu i hranu za životinje uz životinje tijekom njihova izvoza, a koja se oslobađa od carine na temelju čl. 121. Uredbe (EZ) br. 1186/2009.

Izuzetno, prilikom usmenog deklariranja robe komercijalne naravi čija vrijednost ne premašuje 1000 € ili 1000 kg neto mase, izvoznik je dužan podnijeti račun (u 2 primjerka) kojega izlazni ured evidentira u kontrolnik (K-400), ovjeri i potpiše te jedan primjerak zadrži a jedan preda osobi koja je podnijela robu i deklaraciju.

Za sljedeće robe se mogu podnijeti **usmene** carinske deklaracije za izvoz kada je roba namijenjena ponovnom uvozu i usmene deklaracije za ponovni izvoz pri zaključenju postupka privremenog uvoza:

- palete, kontejnere i prijevozna sredstva te rezervne dijelove, pribor i opremu za te palete, kontejnere i prijevozna sredstva kako je navedeno u čl. 208. do 213. DUCZU-a;
- osobne stvari i predmete za sportske aktivnosti iz čl. 219. DUCZU-a;
- materijale za razonodu pomoraca ako se upotrebljavaju na plovilima u međunarodnom pomorskom prometu kako je navedeno u čl. 220. točki (a) DUCZU-a;
- medicinsku, kiruršku i laboratorijsku opremu iz čl. 222. DUCZU-a;
- životinje iz čl. 223. DUCZU-a pod uvjetom da su namijenjene sezonskom premještanju ili ispaši odnosno obavljanju rada ili prijevoza;
- opremu iz čl. 224. točke (a) DUCZU-a;
- instrumente i aparate koji su liječniku potrebni za pružanje pomoći pacijentu koji čeka na presađivanje organa i koji ispunjavaju uvjete utvrđene u čl. 226. st. 1. DUCZU-a;
- materijal za pomoći u nesrećama koji se upotrebljava za mjere sprečavanja posljedica nesreća ili sličnih situacija koje pogađaju carinsko područje Unije;
- prijenosne glazbene instrumente koje putnici privremeno uvoze i namijenjeni su profesionalnoj uporabi;
- ambalažu koja se uvozi puna i koja je predviđena za ponovni izvoz, prazna ili puna, na kojoj stoje trajne i neizbrisive oznake osobe s poslovnim nastanom izvan carinskog područja Unije;
- opremu za radio-televizijsku produkciju i emitiranje te vozila posebno prilagođena upotrebni u svrhu radijsko-televizijske produkcije i emitiranje te njihova oprema, koju uvoze javne ili privatne organizacije s poslovnim nastanom izvan carinskog područja Unije, a koje su odobrila carinska tijela koja su izdala odobrenje za privremeni uvoz takve opreme i vozila;
- ostalu robu, ako carinski ured to odobri.

Ako nije drukčije deklarirana, sljedeća se roba smatra deklariranim za izvoz **nekom od radnji** iz čl. 141. DUCZU-a:

- roba iz čl. 137. DUCZU-a (roba navedena u prvom stavku ove točke Upute),
- prijenosni glazbeni instrumenti putnika.

Usmeno se NE može deklarirati sljedeća roba:

- roba koja je predmet izvoznih subvencija ili financijskih pogodnosti,
- roba za koju je podnesen zahtjev za povrat carine ili drugih davanja,

- roba koja podliježe zabrani ili ograničenju,
- roba koja podliježe drugim posebnim formalnostima predviđenima zakonodavstvom Unije koje su carinska tijela dužna primjenjivati.

11. PONOVOVNI IZVOZ

Kada se roba koja nije roba Unije iznosi iz carinskog područja Unije, nadležnom carinskom uredu se podnosi deklaracija za **ponovni izvoz** (poruka IE515), sukladno čl. 270. CZU-a. Na deklaraciju za ponovni izvoz se odgovarajuće primjenjuju odredbe o izvoznim deklaracijama (čl. 158. do 195. CZU), međutim, ponovni izvoz se ne smatra carinskim postupkom.

Deklaracija za ponovni izvoz se NE podnosi za sljedeću robu:

- robu koja je stavljena u postupak vanjskog provoza i koja samo prolazi kroz carinsko područje Unije,
- robu koja se pretovaruje u ili se izravno ponovo izvozi iz slobodne zone,
- robu u privremenom smještaju koja se izravno ponovo izvozi iz prostora za privremeni smještaj.

11.1. Obavijest o ponovnom izvozu

Ako se roba koja nije roba Unije koja se pretovaruje ili se izravno ponovno izvozi iz slobodne zone te roba koja se izravno ponovno izvozi iz prostora za privremeni smještaj, iznosi iz carinskog područja Unije **za koju ne postoji obveza podnošenja izlazne skraćene deklaracije za tu robu** (čl. 245. DUCZU), podnosi se obavijest o ponovnom izvozu (čl. 274 CZU) – poruka IE570.

Obavijest o ponovnom izvozu carinskom uredu izlaska robe podnosi osoba koja je odgovorna za podnošenje robe na izlasku. Obavijest o ponovnom izvozu podnosi prijevoznik. Međutim, takvu obavijest može podnijeti i osoba odgovorna za vođenje privremenog smještaja ili korisnik slobodne zone.

Obavijest o ponovnom izvozu, u pravilu, treba sadržavati podatke potrebne za zaključenje postupka slobodne zone ili završetak privremenog smještaja, kao što su:

- podaci o osobi koja podnosi obavijest o ponovnom izvozu,
- pozivanje na deklaraciju o privremenom smještaju,
- mjesto utovara,
- podaci o prijevoznom sredstvu,
- mjesto odredišta ili istovara kako je naznačeno u prijevoznom ugovoru.

Deklarantu se, na zahtjev, može dopustiti izmjena jednog ili više podataka iz obavijesti o ponovnom izvozu nakon što je ona bila podnesena. Izmjene nisu moguće nakon jednog od sljedećeg:

- nakon što su carinska tijela obavijestila osobu koja je podnijela obavijest o ponovnom izvozu da namjeravaju pregledati robu,
- nakon što su carinska tijela utvrdila da je jedan ili više podataka obavijesti o ponovnom izvozu netočan ili nepotpun,
- nakon što su carinska tijela već odobrila puštanje robe za izlazak.

Ako roba za koju je podnesena obavijest o ponovnom izvozu nije iznesena iz carinskog područja Unije, carinska tijela poništavaju obavijest na zahtjev deklaranta ili u roku od 150 dana od podnošenja obavijesti.

12. PRIMJENA UPUTE

Ova Uputa se počinje primjenjivati od 3. svibnja 2023. godine.

Danom početka primjene ove Upute prestaje se primjenjivati Uputa broj 5/16, KLASA: 011-02/16-03/5, URBROJ: 513-02-1210/1-16-1 od 18. travnja 2016. godine.

Dostaviti:

- Uredu ravnatelja Carinske uprave,
- zamjeniku ravnatelja,
- pomoćnicima ravnatelja,
- Područnim carinskim uredima, svima,
- pismohrani.

Način otpreme:

- elektroničkom poštom.